

donderdag

26.01.2017

20.00 Concertzaal

Nagesprek door

Steven De Belder

Prototype

Marc Vanrunxt

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Marc Vanrunxt (BE) neemt als danser en choreograaf al meer dan 30 jaar een unieke plek in het dansveld in. Hij onderzoekt de grenzen van dans als medium en choreografie als taal, door rekening te houden met de mogelijkheden van het lichaam. In zijn werk probeert hij begrippen als tijd, ruimte, energie en aanwezigheid te herdefiniëren.

Peter Savel (SK) volgde een opleiding aan de Academie voor Muziek en Podiumkunsten in Bratislava en studeerde in 2010 af aan P.A.R.T.S. Momenteel woont en werkt hij in Brussel. Sinds 2011 danst hij met Pierre Droulers en Salva Sanchis. In 2015 werd Peter Savel artist in residence in Charleroi Danses. Hij maakt zijn eigen werk in België en in het buitenland.

Georgia Vardarou (GR) studeerde in 2004 af aan de Nationale Dansschool in Athene, en in datzelfde jaar begon ze haar opleiding bij P.A.R.T.S., waar ze in 2008 afstudeerde. Na haar studies danste ze onder meer bij Anne Teresa De Keersmaeker, Salva Sanchis en Marc Vanrunxt en maakte ze zelf verschillende succesvolle voorstellingen waaronder *Phenomena* (2013) en *New Narratives* (2016).

Igor Shyshko (BY) studeerde en werkte als danser in Minsk (Wit-Rusland). Hij verhuisde in 1997 naar België, waar hij zijn studies voortzette aan P.A.R.T.S. Hij danste van 2000 tot 2010 bij Rosas. Tegenwoordig werkt hij geregeld samen met Marc Vanrunxt, wiens oeuvre hij de afgelopen jaren als danser mee hielp vernieuwen.

De danspraktijk van Lise Vachon (CA) is er vooral een van samenwerkingen, met onder meer Anne Teresa De Keersmaeker, Michèle Noiret, Sidi Larbi Cherkaoui, Arco Renz en Marc Vanrunxt. Tegelijk creëerde ze, sinds ze in 2000 aan P.A.R.T.S. afstudeerde, ook eigen werk.

Marie-Anne Schotte (BE) is iemand die het werk van Marc Vanrunxt van binnenuit kent. Sinds 2006 is ze dan ook betrokken als artistiek adviseur bij de meeste creaties van Vanrunxt. Schotte vormt de verbinding tussen de choreograaf en de danser; door haar heldere blik, intuïtie en inzicht in de materie haalt zij steeds meer uit de danser, uit de choreograaf en uit het choreografische werk.

Koenraad Dedobbeleer (BE) is beeldend kunstenaar. Zijn werk ligt op de scheidingslijn tussen materiële overwegingen, functionaliteit en esthetische waarde. De constructies en objecten die hij creëert hebben altijd een maximale impact op de choreografie. Met minimale ruimtelijke ingrepen maakt Dedobbeleer scènebeelden die universeel zijn.

Robrecht Ghesquière (BE) is lichtontwerper en technicus. Hij werkte eerder samen met onder meer Marc Vanrunxt, Steve Paxton, Meg Stuart en Alain Platel.

Daniel Vanverre (BE) ontwikkelde zich als autodidact tot geluidsdeskundige, klankenontwerper en muzikant. Hij werkte de voorbije jaren met theater- en dansgezelschappen, filmregisseurs, componisten en muzikanten zoals Arco Renz, Niek Kortekaas, Alexander Baervoets en Lucien Goethals. In 2013 ontwierp Daniel de klankband van *Discografie*, de solo voor Rob Fordeyn.

Marc Vanrunxt: choreografie
Peter Savel, Igor Shyshko, Lise Vachon & Georgia Vardarou: dans
Koenraad Dedobbeleer: scenografie
Robrecht Ghesquière: lichtontwerp & techniek
Marie-Anne Schotte: artistiek advies

productie: Kunst/Werk
coproductie: Concertgebouw Brugge,
IPEM Universiteit Gent
met de steun van de Vlaamse overheid
residentie: STUK Kunstencentrum

—

Lucien Goethals (1931-2006)
(arr. Daniel Vanverre)
Tres Momentos Musicales (1982)
Vensters (1967)
Gmebofonies (1979)
Selva
Ritueel (1981)
Tuin der Lusten (1978)

WERELDPREMIÈRE

COPRODUCTIE CONCERTGEBOUW

Prototype

Al 35 jaar lang is Marc Vanrunxt actief als choreograaf. Wars van trends ontwikkelde hij een eigen signatuur doorheen een oeuvre waarin continuïteit en verandering elkaar in evenwicht houden. Hij benadert dans als een tegelijk puur en open gegeven: het bewegende lichaam staat centraal, maar altijd in een concrete en materiële relatie tot de individuen die het dansen, tot de klanken, kleuren en voorwerpen die het podium mee bevolken. Zo ook in *Prototype*: dansers Peter Savel, Igor Shyshko, Lise Vachon en Georgia Vardarou delen een tijdelijke ruimte met Daniel Vanverres interpretaties van de muziek van Lucien Goethals, met de kleurige houten objecten van Koenraad Dedobbeleer en de fysieke architectuur van de scène van het Concertgebouw.

Prototype is gebouwd rond de muziek van de Vlaamse componist Lucien Goethals (1931-2006). Goethals is niet erg bekend bij het brede publiek: zijn werk wordt niet vaak uitgevoerd en er zijn maar weinig opnames beschikbaar op cd. Toch speelde hij een belangrijke rol in de ontwikkeling van de nieuwe muziek in Vlaanderen, als componist, docent en mede-oprichter van het IPeM, het Instituut voor Psycho-akoestische en Elektronische Muziek van de BRT en de Rijksuniversiteit Gent, waar hij vanaf de jaren 1960 elektronische muziek ontwikkelde, samen met onder anderen Karel Goeyvaerts, met wie Vanrunxt 25 jaar geleden samenwerkte. Goethals schreef ook heel wat werken voor conventionele instrumenten, maar construeerde vooral een grote catalogus van elektronische werken. Het gros van dat materiaal is enkel beschikbaar in het archief van het IPeM, en wordt nu pas ontsloten door een grote digitaliseringsoperatie.

Samen met muzikant Daniel Vanverre maakte Vanrunxt een brede selectie uit

het elektronische werk van Goethals, die dan door Vanverre verder bewerkt werd. Het lijkt een iconoclastische daad om de muziek van een componist die je weer voor het voetlicht wil halen soms erg vergaand te bewerken, maar Goethals' muziek leent er zich ook toe, omdat het in veel gevallen eerder om vrij korte en open klankexperimenten gaat dan om composities in de klassieke zin, met een thema en een herkenbare structuur. Sommige van die experimenten zijn vandaag nog heel actueel, andere zijn erg tijdsgebonden, ook al doordat ze zo gedetermineerd zijn door de technologie waarmee ze gemaakt zijn. De bewerkingen moeten ervoor zorgen dat de werken niet louter historisch klinken, maar een spanningsveld oproepen tussen het verleden en de actualiteit van de technologie en het gebeuren op het podium. Goethals' elektronische muziek werd gemaakt met de Synthi 100, een computer die een hele kamer in beslag nam en naar onze normen bijzonder traag werkte, maar dat zorgt voor een interessante combinatie van het artisanale in de creatie en het science fiction-gehalte van het resultaat. Vanverre legt in zijn klankcompositie ook enkele linken naar tijdgenoten van Goethals uit de jaren 1970, zoals de componist François Bayle en de obscure Belgische rockgroep Brainticket.

Vermits het in de muziek van Goethals vooral om de kwaliteiten van de klank gaat, heeft ze uit zichzelf weinig of geen connectie tot dans. Je kan er niet 'op' dansen en ze geeft geen inhoudelijke aanknopingspunten, dus ging Vanrunxt, zoals hij meestal doet, op zoek naar andere verbindingen tussen klank en beweging. Voor elk muziekstuk ging hij op zoek naar bewegingsideeën en -kwaliteiten die in zijn perceptie passen bij de muziek. Dat is een heel subjectief proces, maar niet willekeurig. Eerder dan een specifieke stijl van

beweging zet Vanrunxt bij het choreograferen een arsenaal aan parameters in die een concrete vorm krijgen in de confrontatie met de muziek, in hun belichaming door de dansers en in de interactie van beide met de objecten en de theaterruimte. Belangrijke parameters zijn ruimte, proportionaliteit en intentie. 'Ruimte' gaat over de verhouding tussen het bewegend lichaam en de ruimte waarin het beweegt: snelheid, grootte, richting, nabijheid of afstand. 'Proportionaliteit' gaat over de onderlinge verhoudingen tussen alle elementen: tussen de lichamen van de dansers onderling, hun verhouding tot de tijd, de ruimte en de objecten daarin – zoals vanouds zoekt Vanrunxt hierin een 'onrustig evenwicht', een dynamische spanning tussen orde, evolutie en chaos. 'Intenties' kunnen diverse inhoudelijke kwaliteiten zijn die kleur en richting geven aan beweging, zonder dat ze een coherent sediment vormen die een eigen betekenislaag zou toevoegen aan de choreografie.

Bij Vanrunxt is het proces van choreograferen altijd een sterke dialoog met de dansers. Hij zet richtingen uit – volume, richting, intensiteit en intentie – die de dansers omzetten in concrete beweging en er zo hun eigen interpretatie aan geven, die op zijn beurt nieuwe ideeën, associaties genereert. Niet toevallig werkt Vanrunxt met dansers die allen zelf een praktijk als choreograaf hebben: dit zorgt voor een rijk en onvoorspelbaar proces, de dansers zijn voor een deel ook dramaturg omdat hun visie op het geheel het maakproces mee stuurt. Vanrunxt streeft naar een coherent beeld, een eenheid in de verscheidenheid van lichamen, bewegingen en ideeën.

Vanrunxt heeft nooit 'narratief' werk gemaakt in de zin dat er een specifieke inhoud vooropstaat en naar het publiek

gecommuniceerd moet worden. Je zou zijn werk 'abstract' kunnen noemen, maar misschien is 'concreet' nog een betere term, omdat de materialiteit van het gebeuren zo belangrijk is: de vorm en de beweging van de diverse lichamen in hun particuliere kostuums, de objecten die de ruimte bevolken en hun invloed op en interactie met de beweging, de concrete vorm en eigenschappen van de theaterruimte en de invloed van het licht daarop ... het is telkens een samenspel van mogelijkheden en beperkingen, doorheen dewelke de choreografie een weg kerft om een gebeurtenis in het hier en nu te worden.

Prototype betekent ook een nieuwe start voor Kunst/Werk, het gezelschap dat het werk van Vanrunxt ondersteunt. De komende vijf jaar zal Vanrunxt verschillende creaties maken met dit ensemble van vier dansers, hetgeen hem toelaat om op een wat grotere schaal te werken. Langdurige samenwerkingen met individuele kunstenaars zijn een vast kenmerk van Vanrunxts werkwijze, maar hij deed dat nog niet eerder met een groep mensen. Vanrunxt zal ook nog met andere dansers blijven werken in andere projecten. Georgia Vardarou, Igor Shyshko, Lise Vachon en Peter Savel zullen ook hun eigen choreografisch werk maken in de schoot van Kunst/Werk, waarbij Vanrunxt hen zal ondersteunen als coach. Zo is *Prototype* ook het prototype van een nieuwe fase in het werk en context van Vanrunxt: een verbeelding van hoe de toekomst eruit zou kunnen zien, gedanst op de muziek van iemand die zich veertig jaar geleden de toekomst inbeeldde ...

Steven De Belder

Inspiratiebronnen voor Marc Vanrunxt

In de aanloop naar de repetities van een nieuwe creatie ben ik erg gevoelig voor de dingen die ik tegenkom, in literatuur, tijdschriften, exposities, zo ook bij de voorbereidingen van *Prototype*. Ik deel graag een aantal van die inspiratiebronnen:

1.
Het thema van de menselijke zelfontplooiing is een rode draad in het oeuvre van de Duitse filosoof Max Scheler (1874-1928).

Scheler was van mening dat de menselijke eigenheid bestaat uit het vermogen tot zelfontplooiing. Niet zelfbehoud, maar zelfontplooiing is wat een mens tot mens maakt. De focus op zelfcreatie (in plaats van zelfpreservatie) is wat ons als soort van (andere) dieren onderscheidt. In een existentialistisch jargon komt het erop neer dat de essentie van dieren voorafgaat aan hun existentie – dieren kunnen groeien, maar niet worden – terwijl de menselijke essentie pas in de existentie tot ontplooiing komt.

Affiliatie is de vaardigheid om in verband te staan met anderen, om met en voor elkaar te leven. Daarvoor is vrije associatie nodig, de afwezigheid van ketenen en tralies, en de vrijheid om in contact te staan met anderen. Innerlijk vergt affiliatie de ontwikkeling van onze empathisch vermogens en ook van het begrip dat je anderen niet als middel maar als doel moet zien.

Leven met en voor anderen ... het zou een bondige definitie van het leven kunnen zijn, van een zinvol leven.

Die definitie is uiteraard gedoemd om tekort te schieten: de zin van het leven laat zich niet in duizenden woorden vatten, laat staan in vijf. Maar dat toewijding aan de ander een

wezenlijk deel is van een vol leven en van de ontplooiing van het individu, is erg aannemelijk.

uit: *Allmensch* van Alicja Gescinska (Academia Press, 2016)

2.
Identiteit moet kunnen bewegen, vrijelijk van vorm en inhoud kunnen veranderen, meervoudig kunnen worden. (...) Zuivere identiteit en authenticiteit zijn een verzinsel. Identiteit en gender horen geen grenzen te kennen en hebben nood aan vrijheid. Heteronormatieve hegemonie moet eraan.

uit: *'Faggot' is het nieuwe 'Nigga'* van Daan Bauwens in *Rekto:Verso* (november 2016)

3.
Er blijft ons niets anders over dan de confrontatie met het eigen monochrome zwart aan te gaan. Wie het daarmee aan de stok krijgt, beseft al gauw dat het leven dieper is dan de autobiografie. Het geschreven woord dringt nooit ver genoeg door in het eigen zwart. We kunnen niet opschrijven wat we oorspronkelijk zijn.

uit: *Sferen* van Peter Sloterdijk (Boom Amsterdam, 2003)

4.
De identiteit van de kunstenaar bestaat niet. Ze kan niet afgebakend, geïdentificeerd of beschermd worden. Verwondering is wat kunstenaars tot kunstenaars maakt. Ze kunnen niet anders, maar het is ook hun ultieme mogelijkheid. Kunstenaar zijn is het onbepaalbare en ambivalente van kunstenaar zijn aanvaarden, en uitspelen.

... wat een kunstenaar ook voelt of bedoelt, een kunstwerk is vandaag uiteindelijk altijd wat een ander ervan maakt. Net daarom kan kunst maar beter die 'storende mengeling van genot en onbehagen' zijn.

uit: *De kunst van het zijn – een geschiedenis* van Gaston Meskens over Narcisse Tordoir (Hannibal, 2014)

5.
Kunst moet existentieel zijn. (dank u wel, Lieven De Caeter)

Marc Vanrunxt

GEEF MUZIEK EEN KANS!

Kom op 4 maart tussen 10 en 18 uur in het Concertgebouw uw muziekinstrumenten doneren tijdens de nieuwe Brugse muziekbiënnale B Major!. Tegelijk kunt u genieten van concerten en gesprekken tot zelfs een veiling van culturele memorabilia van B Major!-partners. Maar u kunt Music Fund ook financieel steunen. Naar aanleiding van het festival vindt u daarom collectebussen bij alle partners van B Major! Help mee en geef muziek een kans! Alle informatie vindt u op www.musicfundbrugge.be

Meg Stuart © Iris Janke

di 28.03.17 / 20.00 / Concertzaal
UNTIL OUR HEARTS STOP / Meg Stuart / Damaged Goods & Münchner Kammerspiele
In Meg Stuarts nieuwe voorstelling ontmoeten zes performers en drie muzikanten elkaar op een plaats die zowel een nachtclub als een arena kan zijn: een onbetrouwbaar, ondergronds toevluchtsoord, een plek van verlangen en illusie. Begeleid door dreunende bassen, jazzy piano en slagwerk bevinden de performers zich in een toestand tussen naïviteit en wanhoop.

© Koen vanden Broek

za 29.04.17 / 20.00 / Concertzaal &
zo 30.04.17 / 15.00 / Concertzaal
Requiem / Shahrazad / Ballet Vlaanderen / Sidi Larbi Cherkaoui & Jonah Bokaer
De cultuurverschillen tussen het oosten en het westen en de kracht van de vrouw. Deze twee universele thema's liggen aan de basis van Sidi Larbi Cherkaoui's *Requiem* en van Shahrazad, een choreografie van de Tunesisch-Amerikaanse Jonah Bokaer.

HENK VAN RENSBERGEN wo 25.01.17 — zo 16.04.17

Fotograaf Henk van Rensbergen is al meer dan dertig jaar gefascineerd door de magie en spanning van leegstaande fabrieken en vergeten kasteeltjes. Sinds 2015 werkt hij aan een nieuw project met beelden van hoe de wereld er zou kunnen uitzien als de mens zou uitsterven. Een selectie van zijn foto's is momenteel te bewonderen in het Concertgebouwcafé.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT
BRUGGE 34

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket.
www.concertgebouw.be/services

DeMorgen.

Knack

Klara

FOCUS | WTV